

אלו טרפות פרק שלישי חולין

סב.

עין משפט נר מצוה

רבה א מיי"א מהלכו
מלכות אסורות
הלכה טו ז"ח סגנו עשין
סב טע"ט י"ד סימן סב
סעיף ב:

לענין רש"י

אישורני"ל זורח.
ארונגיל"א. סנונית.
קוא"ה. קאק.
אשגוט"ר.
אישגוטני"ר]. לגר.

רבינו גרשום

והוא שיכיר עורב. כלומר
דאית ליה תרי וטמא: אמר
אמימר הלכתא עוף הבא
בסימן אחד טהור. כלומר
בעיני שלא יהיה דורס
ועוד סי' אחד שהן ב'
סימנין: הא דרב נחמן
מאי. כלומר דרב נחמן לא
בעי (ל) אלא חד סי' שלא
יהא דורס. ואיבעית תימא
משום דפרס ועוניה לא
סחיב בשוב כלומר פרס
ועוניה חד מייניה לא דריס
ואף על פי כן טמא (ומכל
מקום) כיון דלא שכיחי
בישוב עוף הבא בסימן
אינו דורס טהור דליכא
לספוקיה בפרס ועוניה
לאפוקי הני דבתי דאוכמי
כלומר הויא לדברי הכל
אסוריה. כל העופות

(א) נראה דל"ל דרב נחמן הא
ק"ל דלא לא היה בקי בהן
ובשמותיהן עוף הבא בסימן
אחד טמא ואפי' אם סימנין
הוא ללא דריס.

בקי בהן ובשמותיהן. תרוייהו בעינין ללא לימי למטעי:
בסימן אחד טמא. הוה מזלי למימר טהור והוא שיכיר
פרס ועוניה: **רבי אליעזר אומר להביא את**
הזוריר. זוריר הוא דפליגי רבנן עליה אכל מודו ללמינו אמר
לרבויי שאר עופות הדומין להן:

מפני שיש להם זפק. מפני
שקרקצנו נקלף משמע
דהנך סימנין לימניהו צעורב ורבי
אליעזר סבר דלפילו הכי אפשר דהוו
מין עורב ואין לחוש אם אין שני
סימני טהרה של עורב ומינו שוין
ורצנן סברי כיון דלינן שוין א"כ אינו
מינו וה"ר יצחק ז"ר מאיר צדק
צעורב שאנו קורין קורצי"ל צלע"ו
ומלא שיש לו אצבע ימירה חפק וממוך
כך היה רוצה לפרש משמעמא דהכא
והלא אנשי כפר תמרמא אוכלין אותן
א"כ מכיין בהן שאינן מין עורב ולא
מיימי טעמא דיש לו זפק לאפוקי
מעורב דעורב נמי יש לו זפק אלא
מפרש טעמא למה אוכלין אותו
שרואין זו סימני טהרה שיש לו זפק
שהוא סימן טהרה וגם אינו דורס אכל
זה לא הולכך לפרש דפשיטא דכל עוף
הדורס טמא וממילא מיימי ראהי
מדאכלי ליה א"כ מכיין זו שאינו מין
עורב וקשה לפירוש היצ"ס דלא
עורב יש לו אצבע ימרה חפק א"כ אין
קרקצנו נקלף ודורס ואי אפשר לומר
כן מדאמר רב נחמן עוף הבא צני
סימנין טהור והוא שיכיר עורב ועל
כרחק מד מהנך שני סימנין אינו דורס
דכל עוף הדורס טמא ומדאכא
לספוקי צעורב ש"מ דעורב אינו
דורס ואפשר דאותו שאנו קורין
קורצי"ל שיש לו אצבע ימרה חפק
כמו כן אינו דורס והוי מיי"ט עופות
אכל אם נמצא לו חפה א"כ זרע עורב
שמוציא הורע דרך חפה א"כ זרע עורב
ודאי כדאמר בחלק (פסחין קס): שהוא
משלשה שמשו צמיחה ולקו ונלטך
לחוק ולפרש דה"ק צא צב' סימנין
טהור פירוש שאנו מוצאין (ל) לשם שני
סימנין והשלישי אינו צא דלית ביה

היה בקי בהן. צפרס ועוניה וידוע מי קרוי פרס ועוניה: **עוף**
הבא בסימן אחד טהור. אם יודע שאין דומה להן ואין שמו פרס
ועוניה אכל אם שמו פרס חיישינן שמא מינו הוא: **בסימן אחד**
טמא. שמא פרס ועוניה הם: **צב'**
מספק פרס ועוניה ומספק כל שאר
עופות טמאין דאית להו תלתא חוץ
מעורב: **הזוריר.** הוא אישורני"ל:
מפני שיש לו זפק. ואין זה מאומן
שני סימנים שצעורב ומי"מ אין לו אלא
שנים ולרבי אליעזר מפני שרגיל לשכון
עם העורבים מחזיקין (ל) ממנו וכדתינא
(ל) (בבבאבבבן (ד"ק צב): רבי אליעזר אומר
לא על מנה זריר הולך אלא עורב
אלא מפני שהוא מינו: **סנונית.**
ארונגיל"ל: **עוף הבא בסימן אחד**
טהור. ואפילו אין בקי בהן ובשמותיהן
דלא חיישינן דלמא פרס ועוניה הן
כדמפרש לקמיה דלא שכיחי צישוב
אלא במדברות: **והני מיני דלא דריס.**
כי משכיחין ביה סימן אחד מחזיקין
ליה צטורה כל כמה דלא חזינן ליה
דריס. ונראה לי שכל עוף הנותן רגלו
על האוכל כשהוא אוכלו ומחזיקין
ברגלו שלא יגוד ולא יעטל כולו אלא
פיו הוא דריסה וכן דרך העורבים
שגדלין צבמים שקורין קוא"ה: הא
דרב נחמן מאי. דלמך לעיל דבעינן
בקי ואי לא חיישינן לפרס ועוניה:
מאי איכא. למאי ניוחש: **המסרע.**
אשגרטני"ל צלע"ו: **א' הערה מזכיר.**
שהוא אכור האמור בצבורה(י) מר זוטרא
מהני בני. להא דלמימר ללישנא
קמא דלמימר דפסק הלכתא כרבי
אליעזר דאמר לית ליה דרב יהודה
דנכשר ליה לטהרת מצורע דהא
טהרות כמי"ט: הכי גרסינן היינו
דקטינו **סנונית לזנה** ולא גרסינן
שחלקו צה. דלאו אדרב יהודה קאי
אלא אמנני דקמני למינהו להציא
סנונית לזנה: **לאפוקי דמאי.** הגלות
והדרות צקירות הצמים ושחורות
הן: **פסיק** מין יונה הוא:
י' **ופסול משום טורין.** אם צא להציאו
משקינן צמרת טורין כדאמרין

היה בקי בהן ובשמותיהן עוף הבא בסימן
אחד טהור לא היה בקי בהן ובשמותיהן
בסימן אחד טמא בשני סימנין טהור והוא
שיכיר עורב עורב ותו לא והתניא עורב זה
עורב למינו ר' אליעזר אומר להביא את
הזוריר אמרו לו לר' אליעזר והלא אנשי כפר
תמרמא אוכלים היו אוכלים אותו מפני
שיש להן זפק אמר להם אף הן עתידין ליתן
את הדין דבר אחר (ל) למינהו להביא סנונית
לבנה דברי ר"א אמרו לו והלא אנשי גליל
העליון אוכלים אותו מפני שקרקצנו נקלף
אמר להם אף הן עתידין ליתן את הדין אלא
עורב וכל מין עורב אמר אמימר "הלכתא
עוף הבא בסימן אחד טהור והוא דלא דריס
א"ל רב אשי לאמימר הא דרב נחמן מאי
א"ל (ל) לא שמייע לי כלומר לא סבירא לי מאי
איכא משום פרס ועוניה ליתנהו בישוב אמר
רב יהודה עוף המסרע כשר לטהרת מצורע
וזו היא סנונית לבנה שנחלקו בה ר' אליעזר
וחכמים אמר אמימר בחיורא כרסה כולי
עלמא לא פליגי דשריא כי פליגי בדירוקא
כרסה ר"א אסר ורבנן שרו והלכתא כר"א
מר זוטרא מתני הכי בדירוקא כרסה כולי
עלמא לא פליגי דאסיר כי פליגי בדחיוורא
כרסה ר"א אסר ורבנן שרו והלכתא כרבנן
דשרו בשלמא למ"ד בחיורא כרסה פליגי
היינו דקתני (ל) זו היא סנונית לבנה אלא לכו"ד
בדירוקא פליגי (ל) מאי זו היא סנונית לבנה
לאפוקי דבתי דאוכמתי אמר רחבה אמר
רבי יהודה תסיל פסול משום תורין וכשר
משום בני יונה דאציפי ותורין של רחבה
כשרין משום תורין ופסולין משום בני יונה
מתיב רב דניאל בר רב קמינא (ל) כל העופות
פוסלין

השלישי זודאי ולא צדקנו אם הוא דורס או לאו ואם נכיר שאין זה
עורב אין לחוש שמא דורס הוא שאין עוף בשני סימנים דורס אלא
עורב ומינו צלצד ואם היה דורס א"כ היה העוף טמא דכל עוף הדורס
פוסלין

טמא ועורב ומינו אינו שמכירו א"כ מה היה לו להיות אם היה לו שני סימני טהרה ושני סימני טומאה אלא אינו דורס ומי"מ לא נסתפקו
צמשה עשר עופות הדרי כבולו תלתא סימנין כי נאמר דכולס דורסין והג' סימנים האחרים הוא שיש צהם ונפקא מינה לפי זה כפירוש
הקונטרס דהא דקמני כל שיש לו אצבע ימרה חפק וקרקצנו נקלף צדוע שהוא טהור דלרישא סמיך דכבר אשמועינן דכל עוף הדורס טמא
ולא כפירוש ר"ת ולא נחיר בג' סימנין הללו שום עוף עד שאינו דורס כי הו' הדרי כבולו ומינהו אין הלשון משמע כן דהא צב' סימנים משמע
צדקנו שאין לו יותר דומיא צבא בסימן אחד דכולה שמעתא דמשמע דכרוך לנו שאין לו אלא סימן אחד דאי מספקא לן א"כ הוי ספק עורב
ומשמע דלא בעינן שיכיר עורב כשצבא בסימן אחד וא"ת דלעיל משמע דסימן רביעי לא הדר כבולו דליתיה אלא או צפרס או צעוניה ולרבי
אליעזר משכחת לה כולהו סימני טהרה צעורב ומינו לפי פשט ההלכה דמשמע דזפק וקורצנו נקלף שהם סימן טהרה צוריר וסנונית לזנה
וצעורב צ' סימני טהרה האחרים וא"כ צעורב ומינו איכא ד' סימני טהרה וצממוך פסק הלכה כר' אליעזר ומשמע דהלכה כרבי מייא
לדאמר עוף הבא בסימן אחד טהור לפי שאינו דומה לגשר ואסיקנא לדידיה דהא לא משכחת לה אלא צפרס או צעוניה ואפילו לפירוש
היצ"ס דלמך שעורב יש לו אצבע ימרה חפק ומי"מ כיון דרבי אליעזר חשיב סנונית מין עורב וקורצנו נקלף דקמני ומזכיר נמי לא
דריס מדאכלי ליה אנשי גליל אלמא משכחת לה כולהו סימני טהרה צעורב ומינו ונראה לפרש דבהכי פליגי רבי אליעזר ורבנן דזפק
של זריר קטן הוא וקורצנו של סנונית לא מצורא לקלפה צדיים ולא חשיב ליה רבי אליעזר זפק וקליפה: **והוא דלא דריס.** פירש
צקונטרס דמשכחת ביה סימן אחד מחזיקין ליה צטורה כל כמה דלא חזינן ליה דריס וקשה אמאי טהור שמא עורב הוא שיש לו שני
סימני טהרה ועורב דמשמע דאי הוה פרס ועוניה שכיחי צישוב הוה מספקא צהו ואמאי כיון דמחזיקין צהו דאינו דורס ונראה לי דהוא
דלא דריס כלומר צאותו סימן אחד היינו דאין דורס (ל) דמו ליכא לספוקי אלא או צפרס או צעוניה ולא שכיחי צישוב אכל אם היה
דורס התנן (ל) עוף הדורס טמא: **אמר רחבה אמר רבי יהודה.** היינו רב יהודה סתמא ולפי שהיה רבו מוצהק קאמר רבי ומי"מ דקאמר רבי
משום דספק ליה אי שמע מרבי יהודה תנא או מרב יהודה אמורא והיינו דלמך בעלמא (ל) דייק וגמר שמעתיה מפומיה דרביה כרחה
דפומצדימא דלמך רחבה א"ר יהודה הר הצית סטיו כפול היה ואין נראה דא"ר הוה ליה למימר דאפילו ספק דגברי גריס כדאמר לעיל
צפ"ק (דף יח:) גבי רב יהודה ספק משמיה דרב ספק משמיה דשמואל ועוד דכי מיימי התם ההוא דסמיו כפול היה ליה לאתויי נמי הך
דמשמעין אלא היינו דיוקא ידידיה ממה שהיה אומר צלשון רבו ולא היה רוצה לשנות הלשון אפי' שהוא לשון משונה דקאמר סטיו כפול היה
סטיו לפניו מסטיו והוה ליה למימר אצטוויית היתה כדאמר צפ"ק דפסחים (דף יג:) ושם: [ועי' מוס' צ"ה יא: ד"ה אמר:]

(א) ג'יל למינן. (ב) ועיובין
קב: ועי"נ. (ג) ז"ל מאי
סנונית. רש"י. (ד) גיטין פו:
פדה פ"ט מ"ג. (ה) ג'יל
מנינו. (ו) ונקמן סה"ל.
(ז) כפ"ל טסף: ברגלי.
(ח) ויקרא יד. (ט) [סס].
(י) ז"ל פסול. (יא) ז"ל נהס.
(יב) ז"ל דמי. (יג) [ועי'
מוס' ציננות פ: ד"ה כי
פליגי. (יד) [ועי' נט].
(טו) [בכרות ג:].

הנהגות הב"ח
(ה) גמ' היינו דקמני סנונית
כליל ומינהו זו היא ממק: